

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«

izhaja mesečno dvakrat, i. s.
vsakega 5. in 20. v mesecu
ter stane celoletno . . K 5.—
polletno . . » 2.60
posamezna številka 30 vin.

Oficijalno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
ter v teh včlanjenih zadrug.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:

$\frac{1}{32}$ strani pri enkratni objavi
K 1.50, pri večkratnih objavah
primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Sodna ulica 2.

I. letnik.

V Ljubljani, 20. julija 1914.

Štev. 8.

Socijalno zavarovanje.

II.

Da je socijalno zavarovanje v posameznih točkah naperjeno proti obrtnikom, oziroma proti samostojnim, na to smo že opozarjali v 1. in 2. številki našega lista in se v tem oziru samo sklicujemo na tamošnje naše navedbe. Toda danes nam ni razpravljati o tem, danes hočemo podati samo na kratko načrt novega socijalnega zavarovanja.

Po predležeh zakonski predlogi dobe samostojni (obrniki, branjevci in kmetovalci) s 65. letom starostno rento. Preostali se dovoli enkratni odpravek. Zavarovankam se vrnejo, ako se poroče, vplačani prispevki.

Pri samostojnih znaša zahtevek po 30. letih 222 K, po 40. letih 246 K.

Pri vprašanju glede določitve prispevkov se mora imeti pred očmi, da samostojni nimajo tako rednih prispevkov in da se morajo vsled tega nastaviti prisilni prispevki kolikor mogoče nizko. To se je zgodilo v zakonski predlogi na ta način, da se je določil pri letnih dohodkih do 480 K prisilni prispevek mesečno na 30 h, pri vseh drugih na 1 K. Pri tem je pa dana delnim zakonodajstvom pravica, da se izrečejo glede posameznih delov dežel, morda glede gotovih mest ali pa tudi glede cele dežele za zvišanje prispevkov. Za to bi se seveda potem dobila višja renta. V zakonski predlogi se pa seveda ozira tudi na to, da se posameznik lahko zavaruje na višjo rento, oziroma višje prispevke. Kdor plačuje višje prispevke, dobi naravno potem večjo rento. Kar se tiče prisilnega plačevanja prispevkov, ga oblastva lahko odrede, ni jim pa tega treba, ako nočejo.

Zavarovalna dolžnost se je omejila tako, da je revni človek pritegnjen brezpogojno v zavarovanje. Od tega izvzeti so le oni, ki imajo več kakor 2400 K letnih, davku podvrženih dohodkov, ali ki imajo v službi več kot dva ne k rodbini pripadajoča pomočnika. Obrtnik

z dvema pomočnikoma in dvema vajencema je torej tudi podvržen zavarovanju.

Tedenski prispevki delavcev se gibljejo z ozirom na plačo med 6 in 36 h. Enak prispevek mora prispevati tudi podjetnik (delodajalec).

Pri delavcih znaša renta potem tudi po 30 letih 228 K. do 486 K, po 40 letih 324 K do 586 K. Njih renta je torej višja, kakor pri samostojnih.

Ako plačujejo samostojni višje prispevke, potem se naravno zviša tudi renta ozirajoč se na višje prispevke.

Predno se dobi pravica do rente, je treba imeti za seboj gotovo čakalno dobo in znaša ta pri starostnem zavarovanju 200 prispevajajočih tednov.

Z navedenimi prispevki pa še niso pokriti prispevki za starostno in invaliditetno rento. K temu prispeva še država iz javnih sredstev za vsako rento fiksni prispevek po 90 K.

Prispevke pa dovoljujejo lahko tudi deželni odbori in je celo njih dolžnost, dovoljevati take prispevke, ker se razbremenijo z vpeljavo starostnega zavarovanja oskrba ubožcev. Na take prispevke se predloga ozira in ti naj bi znašali 30 %.

Kot najnižji zavodi za celotno socijalno zavarovanje naj bi služili okrajni zavodi, v katerih so zastopani vsak z eno tretjino samostojni, delavci in podjetniki. Zadnja dva se voli iz načelstev bolniških blagajn, zastopniki samostojnika pa se imenujejo na predlog deželnih odborov tako dolgo, dokler se za to ne vpelje poseben način volitev.

Rentni zahtevek prizna rentna komisija. Ta obstoja iz treh članov; iz od države imenovanega predsednika in dveh izvoljenih in sicer pri samostojnih iz enega samostojnika in enega podjetnika, pri delavcih pa iz enega delavca in enega podjetnika.

Dalje so mišljeni za upravo deželni zavodi in na Dunaju centralni zavod. Pri vseh teh zavodih vodijo upravo izvoljeni, torej je uprava avtonomna.

Vlada si ohrani pri teh zavodih vpliv s tem, da imenuje pri okrajnih zavodih uradnika - voditelja, pri deželnih in državnih zavodih pa eno tretjino, oziroma eno četrtno članov. Ta vpliv države odgovarja od nje dovoljenim prispevkom

To so v glavnem osnovne točke novega socialnega zavarovanja. Gotovo je to delo človekoljubnosti, vendar obenem šele začetno delo, zato se tudi še ne more ponašati s popolnostjo. Tudi ti načrti niso nezpremenljivi in se lahko spremenijo tako potom deželnega kakor tudi državnega zakonodajstva tako, kakor bo to pokazala potreba in praksa.

To je torej vzrok!

Na Slovenskem in zlasti na Kranjskem vladajo v marsikaterem oziru čudne, naravnost nezdrave razmere. Sicer neradi spregovorimo o njih, toda primorani smo, da označimo natančno svoje stališče. Ne maramo namreč, da bi se ribarilo v kalnem. Ljubimo odkrito besedo.

Povdarjali smo že in povdarjamo danes ponovno: Stojimo na stališču, da v obrtni in strokovne organizacije ne spada strankarska politika. Vsa naša politika je namreč: Spopolnitev obrtne in strokovne organizacije, spopolnitev strokovne naobrazbe med obrtniki, izboljšanje gmočnih razmer pri obrtnem stanu. Zato smo se vedno in se bomo tudi še naprej varovali, zanašati med naše vrste strankarsko politiko in pečati se z njo v našem glasilu. Povdarjamo pa pri tem, da se s tem ne odrekamo pravici, ožigosati razmere, ki so na kvar celokupnemu obrtništvu ali posameznim skupinam obrtnikov in najsi je potem te razmere zakrivila ta ali ona politična stranka, ta ali oni voditelj ali pripadnik kake politične stranke. Kot obrtniki smo samo obrtniki in pri tem ne vprašamo nikogar, kakega političnega prepričanja je posamezni član naše organizacije. **Liberalcev in klerikalcev se v našem glasilu ne gremo.**

In vendar smo že proglašeni za liberalce. Že svoj čas je prinesel „Domoljub“ notico, da našega glasila ne priporoča v naročilo, ker je njegov izdajatelj in odgovorni urednik član napredne delegacije v ljubljanskem mestnem svetu in v trgovski in obrtniški zbornici kranjski. S tem se je že označilo naše glasilo za glasilo politične stranke ter se nam napovedalo bojkot. Mi smo na to molčali, ker smo bili in smo še mnenja, da sta obrtništvu in politika dva različna pojma.

Danes pa o tem ne moremo molčati več, ker je isto stališče zavzel oficijelno tudi „Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem“, od ministrstva za javna dela, dežele, trgovske in obrtniške zbornice kranjske in deželnega stolnega mesta podpirani zavod, čigar naslov jasno pravi, da je ustanovljen zato,

da pospešuje pri nas obrt in ne strankarske politike.

V zadnji seji kuratorija tega zavoda je med drugim interpeliral naš odgovorni urednik predsednika zavoda gosp. Kregarja, zakaj se ne izvršuje storjeni sklep kuratorija in zakaj zavod ne pošilja svojih objav in razglasov tudi uredništvu „Obrtnega Vestnika“ v svrhu objav. In gosp. predsednik Kregar je imel pri svojem odgovoru drzno čelo, označiti „Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem“ oficijelno za strankarsko politični inštitut, kajti med drugim je tudi trdil, da zavod svojih obvestil „Obrtnemu Vestniku“ ne pošilja radi tega, ker politična stranka, kateri pripada po svojem političnem prepričanju naš urednik, napada v svojih političnih časopisih člane politične stranke, h kateri se prištevajo on po svojem prepričanju.

Naš list je oficijelno glasilo dveh slovenskih obrtnih zvez in ker slučajno njegov odgovorni urednik ni pristal S. L. S., zato je proglašen nasproti nam politični bojkot s strani „Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem“!

Dragi stanovski tovariši! Z mirno vestjo vam prepuščamo, da si sami napravite sodbo o takem postopanju in naziranju. Nas to ne bo odvrnilo od začrtanega programa, pa naj predsednik g. Kregar drugič v svojem omalovaževanju naše organizacije zopet trdi, da tudi ni vedel za naš naslov, četudi se naše uredništvo nahaja slučajno ravno nasproti zavodu samemu in je naš natančni naslov razven tega še v vsaki številki natančno označen.

Politično prepričanje našega odgovornega urednika je torej vzrok, zakaj „Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem“ noče imeti z nami ničesar opraviti.

Jemljemo to v vednost in z nami vred menda tudi vsi naši prijatelji.

Nedeljski počitek.

Z zakonom z dne 16./I. 1895., drž. zak. št. 21., in z dne 17./VII. 1905, drž. zak. št. 125., so se izdali posebni predpisi glede nedeljskega in prazniškega počitka v obrtnih obratih. Glede praznikov je edinole določeno, da je ob praznikih dajati delavcem potreben čas, da morejo iti k predpoldanski službi božji. Podrobnejše so določbe o počitku ob nedeljah. Vobče mora ob nedeljah mirovati vse obrtno delo in se ima nedeljski počitek pričenjati vsako nedeljo najkasneje ob 6. uri zjutraj in sicer ob istem času za vse delavce vsakega obrata in mora trajati vsaj 24 ur. Od te splošne določbe je pa mnogo izjem, o katerih govore členi III. do XIII. omenjenih dveh zakonov. Nekatera dela so ne glede na vrsto obrta pod gotovimi pogoji tudi ob nedeljah dovoljena (člen III, IV. in V.), pri gotovih vrstah

Kdaj je nedeljsko delo dopuščeno pri naslednjih obrtnih:

	peki	slasčičarji	kolačarji, mandolatniki, medarji	mesarji, konjski mesarji, prodajalci divjačine	prekajevalci, valci, svinjskega mesa, izdelovalci klobas	mlekarnarji, mlekarji, prodajalci mleka	frizerji, brivci, lasničarji	pletači prirodnih cvetic, prodajalci prirodnih cvetic	trgovski vrtnarji	fotografi	izdelovanje in prodajanje sodavice	izdelovanje umetnega ledu in prodajanje ledu	izdelovanje in prodajanje ledu in kostanjarji
1. V mestu Ljubljana v krajih Glince (občina Vič), Moste, Selo, Štepanja Vas, Sp. Šiška, Udmat (občina Moste) in Vič politič. okraja Ljubljanska okolica.	a) za izdelovanje: do 9. ure dop. in od 9. ure zvečer nadalje prično delo v ta namen, da se postavi kvas: od 7. do pol 8. ure zvečer; b) za prodajo: od 6. jut. do 12. op.	a) za izdelovanje takih izdelkov, ki se ne morejo imeti v zalogi, ampak se morajo pripravljati sveži: neomejeno; b) za prodajo: neomejeno	a) za izdelovanje takih izdelkov, ki se ne morejo imeti v zalogi, ampak se morajo pripravljati sveži: do 10. ure dopolne; b) za prodajo: od 8. ure jutraj do 10. ure dopolne	za sekanje in prodajo: do 9. ure dopolne	za prodajo: od 7. ure jutraj do 10. ure dopolne	a) za produktivni obrat in za prodajo: do 10. ure dopolne; b) za mložo in za hrambo sveže molenega mleka: v opoldanskih in večernih urah	od 6. ure jutraj do 12. ure opolne	od 7. ure jutraj do 12. ure opolne; padejo li Vsi Sveti (1. novembra) na nedeljo, tedaj je ta dan, in padejo Vsi Sveti na soboto, je prvo naslednjo nedeljo obrat v obrtu dopušen tudi od 1. ure do 4. ure popolne	za narejanje cvetličnih šopkov in vencev veljajo isti predpisi kakor za plete prirodnih cvetic	a) za posnemanje, razvijanje in likstiranje; b) takozvanim brzofotografom v izletnih krajih, na zabaviščih in razstaviščih je tudi dovoljena posnelja takoj sledeča naprava in oddaja slik	v mesecih april do vsega oktobra: a) za izdelovanje: do 12. ure opolne; b) za dostavljanje blaga in za prodajanje: celi dan	za obrat aparatov za izdelovanje ledu, za dostavo in prodajo ledu: do 12. ure opolne	od 9. ure dopolne do 8. ure zvečer (razum na Velikonočno nedeljo)
2. V ostalih krajih dežele	a) za prodajo: od 6. ure jutraj do 10. ure dopolne in od 3. ure do 5. ure popolne; b) z izdelovanjem peciva se sme pričeti v ponedeljek ob 5. uri jutraj	a) za izdelovanje takih izdelkov, ki se ne morejo imeti v zalogi, ampak se morajo pripravljati sveži: do 10. ure dopolne; b) za prodajo, neomejeno	za prodajo: od 8. ure jutraj do 10. ure dopolne in od 1. ure popolne do 7. ure zvečer	za sekanje in prodajo: do 10. ure dopolne	za prodajo: od 7. ure jutraj do 10. ure dopolne	a) za produktivni obrat in za prodajo: do 10. ure dopolne; b) za mložo in za hrambo sveže molenega mleka: v opoldanskih in večernih urah	od 6. ure jutraj do 12. ure opolne	od 7. ure jutraj do 12. ure opolne; padejo li Vsi Sveti (1. novembra) na nedeljo, tedaj je ta dan, in padejo Vsi Sveti na soboto, je prvo naslednjo nedeljo obrat v obrtu dopušen tudi od 1. ure do 4. ure popolne	za narejanje cvetličnih šopkov in vencev veljajo isti predpisi kakor za plete prirodnih cvetic	a) za posnemanje, razvijanje in likstiranje; b) takozvanim brzofotografom v izletnih krajih, na zabaviščih in razstaviščih je tudi dovoljena posnelja takoj sledeča naprava in oddaja slik	v mesecih april do vsega oktobra: a) za izdelovanje: do 12. ure opolne; b) za dostavljanje blaga in za prodajanje: celi dan	za obrat aparatov za izdelovanje ledu, za dostavo in prodajo ledu: do 12. ure opolne	od 9. ure dopolne do 8. ure zvečer (razum na Velikonočno nedeljo)

Kdaj je nedeljsko delo dopuščeno

pri trgovinskih obrtih, (z všeto prodajo blaga po proizvajalnih obratih, v kolikor ta prodaja ni drugače uravnana, z všeto prodajo od kraja do kraja, z všetim tržnim prometom in z všetim obratom krošnjarjenja):

A) V mestu Ljubljana in v krajih Glince (obč. Vič), Moste, Selo, Štepec, Vas, Spod. Šiška, Udmat (občina Moste) in Vič političnega okraja Ljubljanska okolica	za prodajo svežega sadja: od 7. ure zjut. do 10. ure dopoldne	izjeme za vse trgovinske obrti: V nedeljo pred sv. Miklavžem (6. dec.) in pred Božičem (25. dec.), v nedeljo, ki nanjo pade praznik dež. patrona (sv. Jožef, 19. marca), in v posameznih krajih tiste nedelje, ko se deli sv. birma in sicer od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 3. ure popoldne do 6. ure zvečer
B) v Kranju in Novem Mestu	za vse trgov. obrti: od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne	
C) v Kočevju	za vse trgov. obrti: od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne	
D) v Idriji	za vse trgov. obrti: od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne (z izključitvijo časa, ki pade nadopoldansko službo božjo)	
E) v ostalih krajih	za vse trgov. obrti: od 7. ure zjutraj do 1. ure opoldne (z izključitvijo časa, ki pade na dopoldan. službo božjo)	izjeme za vse trgovinske obrti: V nedeljo pred sv. Miklavžem (6. dec.) in pred Božičem (25. decembra), v nedeljo, ki nanjo pade praznik deželnega patrona (sv. Jožef, 19. marca) in v posameznih krajih tiste nedelje, ko se deli sv. birma, in sicer od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. ure popoldne do 5. ure popoldne.

izjeme

vsled posebnih krajevnih razmer:

»Člen XVII.

Zaradi posebnih krajevnih razmer je dopuštěn:

1. obrat vseh trgovinskih obrti:

a) v mestu Postojna na Binkoštno nedeljo in dne 15. avgusta, ako ta dan pade na nedeljo, od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 1. do 4. ure popoldne;

b) v Knežaku (polit. okraj Postojna) dne 15. avgusta, ako ta dan pade na nedeljo, od 7. do 10. ure dopoldne ter od 11. ure dopoldne do 2. ure pop. ter od 3. do 5. ure pop.;

c) v okrajih Budanje, Vrhpolje, Šturije, Vipava in Col (polit. okraj Postojna) dne 8. sept. ako ta dan pade na nedeljo, od 7. ure zj. do 12. ure opoldne ter od 1. do 4. ure pop.;

d) v Spodnji Šiški v nedeljo po sv. Jerneju (24. avgusta) od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 2. do 5. ure pop.;

e) v rudarskem mestu Idrija tiste nedelje, ki padejo nanje prazniki sv. Florijana (4. maja), sv. Ahacija (22. junija) in sv. Barbare (4. dec.) od 7. ure zjutraj do 3. ure popoldne;

f) na Jesenicah in na Savi (polit. okraj Radovljica) tiste nedelje, ki pade nanje praznik sv. Valentina (14. februarja) in sv. Petra in Pavla (29. jun.), od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 1. do 4. ure popoldne;

g) v zdraviliškem okraju Bled v dobi od 1. maja do vsêtega 30. septembra vse nedelje od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 2. do 5. ure popoldne;

h) v mestu Kamnik zadnje tri nedelje pred Veliko nočjo od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 1. do 4. ure pop.;

i) v Starem trgu (polit. okraj Črnomelj) Cvetno nedeljo in prvo nedeljo v Adventu od 7. ure zjutraj do 1. ure popoldne ter od 3. do 5. ure popoldne;

k) na Vinici (polit. okraj Črnomelj) šesto nedeljo po Veliki noči in v nedeljo Marijin. imena (prvo nedeljo po 8. sept.) kakor tudi dve naslednji nedelji za tem praznikom od 8. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 2. do 6. ure pop.;

2. Prodaja svetinj in odpuškov (devocionalij) in medarskega blaga:

a) v farnem kraju Dobrova (polit. okraj Ljubljanske okolice) ob nedeljah med 14. avgustom in med nedeljo Marijinega imena (prvo nedeljo po 8. septembru) vsêevi to zadnjo nedeljo od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 2. do 5. ure popoldne.

b) na božji poti Brezje vse nedelje leta brez razločka od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 2. do 5. ure pop.;

3. prodaja izdelkov voščenih sveč v dežel. stolnem mestu Ljubljana dne 2. februarja, ako pade na ta dan nedelja, od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne.

način, kako se naj pri trgovinskih obrtih nedeljski počitek izpelje:

Č. XIX. Med časom, ko nedeljsko delo za trgovinsko obrt ni dovoljeno, morajo biti zaprta vhodna vrata k prodajnicam, ki so določena za promet z občinstvom.

Tudi tisti imetniki trgovinskih obrti, ki nimajo delavcev, ne smejo ob nedeljah izvrševati poslovnega obrta, v kolikor mora počivati po zgoraj navedenih določilih, oziroma ne smejo imeti odprtih vhodnih vrat k prodajnicam, ki so določena za promet z občinstvom

Č. XX. Kadar se s trgovinsko obrtjo izvršuje v skupnem obratovališču druga obrt, glede katere je nedeljski počitek uravnan drugače, tedaj velja za ves obrat strogejši počitni predpis, kadar odredba obratovališča ne omogoči take ločitve posameznih obratov po prostoru, ki bi zanesljivo jamčila za to, da se izpolnjujejo dotični predpisi o nedeljskem počitku.

obrtov sme trgovski minister potom naredbe dovoljevati obrtno delo (člen VI.), glede nekaterih obrtov pa sme deželno politično oblastvo (c. kr. deželna vlada, c. kr. namestništvo) z ozirom na posebne krajevne razmere dovoljevati izjemoma od predpisa o nedeljskem počitku (člen VII. do XIII.). V izvršitvi teh zakonov je c. kr. trgovinsko ministrstvo izdalo tri naredbe in sicer z dne 24./IV. 1895., drž. zak. št. 58., z dne 12./IX. 1912, drž. zak. št. 186 in z dne 13./IX. 1913., drž. zak. št. 208. C. kr. dež. vlada za Kranjsko pa je z razglasom z dne 29. maja 1914., dež. zak. št. 17., dopustnost obrtnega dela pri nekaterih obrtnih na naslednji način uravnala:

„Člen I.

Na Velikonočno nedeljo in kadar pade Božič (25. decembra) na nedeljo, tudi ta dan, obrtno delo popolnoma počiva, v kolikor ni nič drugega izrečno določenega.“

Člen XVIII. razglasa določa, kdaj se ima vsled nedeljskega počitka vpeljati nadomestni počitni čas. Glasi se:

„V tistih proizvajajočih (produkcijskih) obrtnih, ki v njih nedeljsko delo traja dalje nego tri ure, je delavcem dati najmanj štiriindvajseturni počitni čas prvo prihodnjo nedeljo ali, kadar to z ozirom na obrat ni mogoče, na kakšen delavnik, ali pa po dva šesturna počitna časa na dva dneva v tednu.

V tistih trgovinskih obrtnih, v katerih se osebe ob nedeljah uporablja dalje nego tri ure, je temu oseboj zamenoma dati popolnoma prosto vsako drugo nedeljo ali, kadar se to ne da izvršiti, mu je dovoliti polovico delavnika kot počitni čas.

Določiti to ali ono alternativo, navedeno za nadomestni počitni čas, je za vsak posamezni obrtni obrat prepuščeno dogovoru med delodajavcem in njegovimi pomožnimi delavci.

Dognani dogovor kakor tudi za dolično obrt veljavna določila o dopustnem nedeljskem delu je sprejeti v delavski red (§ 88 a obrtnega reda), oziroma kadar delavski red ni predpisan, je dogovor in dolična določila o dopustnem nedeljskem delu na primernem mestu nabiti v delavskih prostorih v jezikih, v deželi navadnih.“

V členu XXII. se nahajajo podrobne določbe glede kontorskega in pisarniškega dela v obrtnih obratih. Glasi se:

„Opravljanje kontorska in pisarniška dela je dopuščeno uslužbencem ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne pod pogojem, da se dá vsakemu uslužbencu najmanj vsaka druga nedelja popolnoma prosta, v nastopnih obratih:

1. v tvorjniško obratovanih proizvajajočih obrtnih, ki razpolagajo za ta dela z osebjem, pod svojim vodstvom stoječim, od tehničnega obrata ločenim, in sicer

tudi v pisarnah in kontorjih, ki so krajno ločeni od delavnice, kateri služijo;

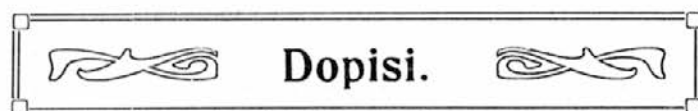
2. v pisarnah in kontorjih živinskih in konjskih trgovcev, potem transportnih obrtov, dalje brzojavnih agentur in potnih pisaren, in

3. v pisarnah obrtov za posredovanje služeb in mest.

V potnih pisarnah in v pisarnah za posredovanje služeb in mest je ob pisarniških urah dopuščena tudi promet naročnikov.“

Ker se morajo prestopki predpisov o nedeljskem počitku strogo kaznovati in znaša najnižja globa 20 K, je pač umljivo, da se naj obrtniki dobro seznani s predpisi o nedeljskem počitku.

Končno se še pripomni, da veljajo ti predpisi ne samo za one obrtne obrate, ki delajo s pomožnimi delavci (pomagalci, pomočniki; vajenci itd.), temveč tudi za one, ki se obrtnih pomožnih delavcev ne poslužujejo.

Dopisi.

Odprava delavskih knjižic.

Obrtnik z dežele nam piše:

Bral sem o odpravi delavskih knjižic v „Obrtnem Vestniku.“ Kako ponosno se dopisnik protivi odpravi. Vsa čast mu!

Tako je tudi mene in menda vsakega mojstra ta stvar raztogotila prav pošteno, kajti s tem bi se naravnost pomnožilo pohajkovanje delavcev in vse to, kar omenja „Vestnik“. Naj se le malo pomisli to-le: Tako ni človeka na svetu, da bi ne bil enemu ali drugemu podložen, pa so to še večji gospodje kakor naši delavci. Tudi mojstri nismo brez podložnosti; mi smo dolžni streči našim odjemalcem. In kar nam je le mogoče, jim moramo iti na roko. Zakaj pa naj bi bili naši delavci popolnoma prosti? In ali bi to imelo kakšno korist? Meni se prav tako zdi, naj se mi ne zameri primera, kakor z živino na paši. Ali pa bi bilo še celo na slabšem! Že dolgo časa namreč opazujem, da bi naši delavci najrajše nosili svoje knjižice v svojem žepu. Radoveden sem, kakšni bi potem bili, ako bi jim oblast to privolila. Zdi se mi, da bi jih potem še v žepu ne imeli.

In kaj bi bilo potem? Delavci bi imeli še večjo priložnost, potikati se okrog in mojstrom bi primanjkovalo delavcev. Torej ne bi mogli izdelovati o pravem času svojih izdelkov. In naročniki bi tudi ne čakali, ampak bi se posluževali tovarniškega dela. S tem bi bila le izguba za nas obrtnike, tovarne bi pa prednost imele. Zakaj je tega treba?

Zatorej, tovariši obrtniki, vsi na noge in delajmo z vso silo proti odpravi delavskih knjižic, da se znameniti predlog 19 poslancev ne vresniči. In pri prihodnjih volitvah se zopet vidimo, seveda drugače. To menda zadošča vsakemu pametnemu človeku.

V pojasnilo mizarju za veliko večino stanovskih kolegov.

Kako mislijo ključavničarji?

V tej zadevi nam je prišlo par dopisov, katere objavljamo. Prvi se glasi:

Prav z zadovoljstvom sem čital v cenjenem Vašem listu dopis „Kako mislijo ključavničarji na deželi.“ Ali se je vendar oglasil eden v zadevi našega obrta, katerega nam v resnici mizarji pojedajo. Vendar ste pa stanov. tovariši ključavničarji nekaj sami zakrili zaradi vaše popustljivosti.

Odločno naj vsak v svojem okraju brezobzirno nastopa in takega mizarja naznani na pristojno oblast, kakor sem storil jaz v tej zadevi pred več leti. Onemu mizarju, kateri je napravil dopis v št. 7. „Obrtnega Vestnika“, pa prav tiho na uho povem, da je dajati okovanja za okna in vrata okovati bilo nekdanj, je sedaj in bode ključavničarsko delo. Ti dragi kolega, le pojdi v mesta in videl bodeš, kdo to delo izvršuje. Le poglej kolarja; on naredi kolesa in drugo opravilo za vozove in potem — kdo okuje? Kovač.

Kar se tiče obliča, katerega poznamo tudi mi ključavničarji in ga tudi rabiti znamo, n. pr. če je okovanje predolgo, bodisi preširoko, bodeš pa Ti, dragi mizar, z obličem za to pripravil? — Železo je železo in les je les.

Pripomnim, da sem imel v teku let premnogo dela pri javnih stavbah. Proračuni in načrti so bili narejeni od inženirjev, ključavničarska dela so bila v proračunu, sem jih prevzel in tudi izvršil.

Dotična fina omara, katero omenjaš v svojem dopisu, pa ne spada med stavbeno mizarstvo, ampak med meblje in ta zadeva nima tukaj nič opraviti, ker se gre le za stavbeno stvar.

Zdaj pa, dragi tovariši ključavničarji, pleskarji in steklarji „pozor!“ Vsak v svojem okraju, kjer je kakovi tak mizar, da bode prevzel ta dela, kar naznanite ga pristojnemu oblastvu. Vsakemu svoje. Zakaj pa moramo plačevati tako visoke davke?

Ključavničar z dežele.

Drugi dopis pa se glasi:

V dopisu zadnje številke „Obrtnega Vestnika“ se nam sicer oporeka od strani mizarjev, kako si lastimo pravico do okovanja oken in vrat. Gospodje

mizarji, mi ključavničarji imamo sploh pravico do nabijanja oken in vrat; mi oporekamo in zahtevamo, da mizarji to delo opuste, ker jim ne spada. Mi ključavničarji opravičeno trdimo, da je to naša obrt. Poglejmo si mizarje malo bol od blizu! Mizarji kupčujejo z železnino; blago naročajo in potem strankam proti služku oddajajo in potem še nabijajo, toraj na vse strani segajo v ključavničarski obrt. Mi ključavničarji plačujemo ogromno visoke davke, naložene na našo železno trgovino in obrt.

In mizarji izvršujejo še druga ključavničarska dela; kljuke v vrata vstavljajo itd. Tu vidi vsak človek, kaka krivica se nam godi od strani mizarjev. Kaj bi neki rekli mizarji, ako bi se vtikali mi ključavničarji v mizarstvo obrt? Gotovo bi bili takoj na nogah. Ravno tako se moramo tudi mi potegniti za našo stvar, kar nam gre. Poglejmo si druge dežele! Kjerkoli si eden misli, povsod imajo ključavničarji nabijanje oken in vrat v rokah, ne sme noben mizar ta dela sprejemati. Toda, kar je drugje, moramo imeti tudi na Kranjskem, ker nam tudi opravičeno spada.

Združiti se moramo ključavničarji iz cele Kranjske in osnovati Zadrugo ključavničarjev za Kranjsko, skupno nastopiti, da bomo to veliko motenje našega ključavničarskega obrta, odstranili. Tako je, gospodje mizarji! Proč roke od tega dela, ki ne spada vašemu obrtu. Vi imate misli dragačne, ker sami dobro veste, da spada okovanje oken in vrat v ključavničarsko obrt. Je pa boljše, da se držite vašega obrta in lesene trgovine, ne pa železne, kar nam morate priznati.

Eden za večino stanovskih kolegov.

Obrtno združništvo.

Informacijski tečaj za združne funkcionarje v Ljubljani. Namen takega tečaja je, dati osebam, katere kot združni odborniki ali združni uradniki opravljajo združne posle ali vodijo združno poslovanje, priliko, da se pouče in izobrazijo teoretično in praktično v združnem poslovanju ter si pridobijo potrebno znanje onih zakonov, s katerimi imajo kot združni odborniki ali uradniki redno opraviti. Po poročilu zborničnega tajnika dr. Frana Windischerja je zbornica sklenila, da priredi II. informacijski tečaj dne 16., 17. in 18. novembra 1914. Tečaj bo trajal tri dni ter bo obsegal 22 predavalnih ur. Predmeti so sledeči: Poslovanje obrtnih zadrug, izbrana poglavja iz obrtnega reda, občna pridobnina, osebna dohodnina, akcija države in drugih faktorjev na polju obrtnega pospeševanja, izobrazba obrtnega naraščaja. Predavali bodo gg. vladni svetnik Šubic, ravnatelj Remec, finančni tajnik Martin Spindler, dr. Marn, združni inštruktor

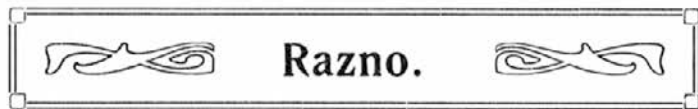
Henrik Steska. Maksimalno število udeležnikov je določeno na 50. Vodstvo tečaja je poverjeno dr. Windischerju.

Zadruga mizarjev v Ljubljani je imela svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo dne 5. t. m. dopoldne ob pol 10. uri v prostorih Mrakove restavracije na Rimski cesti. Razven članov sta se udeležila zborovanja g. dr. Berce kot zastopnik obrtne oblasti in g. A. Mencinger kot zastopnik Obrtne Zveze. Od 45 članov jih je prišlo 16 na zborovanje. Načelnik g. Matija Dolničar je po običajnem pozdravu konstatiral sklepčnost ter prešel takoj na dnevni red. Iz poročila o delovanju zadruge je navesti, da je imela zadruga v pretečenem letu en občni zbor in da je načelstvo sklicalo v svrhu obravnavanja združnih zadev 8 odborovih sej, od katerih ste pa bili dve nesklepčni. Članov ima zadruga 45, pri katerih je zaposlenih 40 pomočnikov in 77 vajencev. Blagajniški zaključek izkazuje 508 K 65 h dohodkov in 224 K 91 h izdatkov, torej prebitka 283 K 74 h, dočim znaša združno premoženje okroglo 1100 K. V združno načelstvo so bili izvoljeni sledeči: gg. Matija Dolničar za načelnika, Ivan Škafar za podnačelnika, Simon Praprotnik, Primož Rožman, Josip Šenica, Anton Rojina, Ignacij Vehar in Matija Andlovic za odbornike ter Ludovik Jaklič, Alojz Trink in Karel Japelj za namestnike. Na nasvet g. Mencingerja so se izvolili tudi delegati k zveznim zborovanjem in sicer gg.: Matija Dolničar, Ivan Škafar in Ignacij Vehar. Pri raznoterostih se je naročilo načelstvu, da naj pozove pismeno mizarstva tovarniška podjetništva v Ljubljani, da pristopijo k zadruzi, ker tako olajšajo preskušnje vajencem in pomočnikom. Končno se različni člani bitko pritožujejo nad neopravičeno konkurenco, ki jo morajo trpeti s strani posameznih dobrodelnih zavodov, kateri mizarstva ne izvršujejo samo za lastno potrebo, temveč tudi za odjemalce. Posamezni teh zavodov so celo opremljeni s stroji in delajo pod konkurenčno ceno. Pojasni se, da je treba v tem oziru ovadbe na obrtno oblast. Tudi Zveza bo tej zadevi posvetila svojo pozornost. Ob 11. uri zaključi načelnik zborovanje z običajno zahvalo.

Redna seja načelstva »Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug« se vrši v torek dne 28. julija 1914 popoldne ob 3. uri v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročila predsedstva. 3. Stališče obrtnikov k nameravani odpravi delavskih knjižic. 4. Stališče obrtnikov k socialnemu zavarovanju. 5. Mnenja glede nameravanega zvišanja odškodnine prisednikom obrtnih sodišč. 6. Spremembe pri nedeljskem počitku. 7. Posvetovanje o eventualnem obrtnem shodu v Ljubljani in eventualna določitev dnevnega reda. 8. Raznoterosti. Z oziróm na važnost dnevnega reda se vabijo k seji načelniki in podnačelniki v zvezi včlanjenih in

nevčlanjenih zadrug, četudi morda niso odborniki. Vsi vabljeni pa se najuljudneje naprošajo, da se gotovo udeleže seje.

Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Postojni priredi v času od 19. do 26. julija 1914 I. razstavo vajenških izdelkov v poslopju ljudske šole v Postojni. Razstava se je otvorila v nedeljo dne 19. julija ob 9. uri dopoldne. Pri otvoritvi in zaključku razstave bode predavanje o obrtnih zadevah. Razstava je odprta vsak dan od 9. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Vstop prost. Ker je razstava za razvoj obrtništva v našem okraju velikega pomena, se vljudo vabijo vsi prijatelji obrtništva, posebno pa obrtniki, da si jo ogledajo v največjem številu. — Razstavni odbor.

Sokolski zlet v Ljubljano končno — prepovedan. Obrtnike v Ljubljani so opravičeno razburjale že dalj časa vesti, da je c. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani prepovedalo nameravani sokolski zlet v Ljubljano. Pričakovalo se je, da se ugotovi pritožbi in dovoli zlet vsaj za avstrijsko sokolstvo, toda tudi ti naši upi so šli po vodi. Sokolskega zleta ne bo in z njim vred tudi ne pričakovanega zaslužka, katerega je v teh kritičnih denarnih časih vsakdo tako krvavo potreben. Ne razpravljamo o vzrokih, ki so bili za vlado baje merodajni glede te prepovedi, pač pa si hočemo ogledati nekoliko bližje škodo, katero ima vsled tega naše obrtništvo. In skromnega mnenja smo, da bi se ta škoda morala tudi vpoštevati. Nočemo razmotrivati, kake posledice bo imelo to za tujski promet v naši deželi, tudi nas ne zanima, kaj je ukrenil v tem oziru predsednik „Deželne zveze za tujski promet in turizmo“, edino to povdarjamo, da bi bilo v Švici, kjer znajo izrabiti vsako prilikost za povzdigo tujskega prometa, kaj takega nemogoče, nasprotno da bi še celo vlada globoko posegla v žep in tako pripomogla k sijajnejšemu uspehu. No, pa mi nismo v Švici, mi smo na Slovenskem in tukaj ne poznamo prav nič denarne krize, zato to malenkost lahko prebolimo. Oglejmo si to malenkost! Da bi bil sokolski zlet dovoljen, bi prišlo v Ljubljano gotovo na tisoče in tisoče tujcev, da se ali udeleže slavnosti, ali pa, da si jih ogledajo. Zlet je bil projektiran na tri dni. Vzemimo, da bi se ob tej priliki sešlo v Ljubljani dnevno povprečno 25-30.000 tujcev, kar gotovo ni pretirano, ako uvažujemo, da jih je bilo na zadnjem sokolskem zletu skoraj pol milijona. Oni, ki se pečajo s tujskim prometom, trdijo, da v Avstriji porabi vsak, kdor potuje, najmanj po 15 K na dan. V našem slučaju bi se torej pustilo v Ljubljani te tri dni 1.125.000 — 1.450.000 K denarja. Ako bi bil obisk še večji, bi prišlo samo v Ljubljani do 2 milijonov kron denarja v promet.

Toda s tem še ni označena s številkami vsa škoda. Gotovo je namreč, da bi si večina udeležencev ogledala pri tej priliki tudi naše bisere kakor Bled, Bohinj, Kamnik, Postojna i. t. d., da bi posamezniki ostali dalj časa tam in da bi se njih nadaljni izdatki zopet sukali okoli enega milijona kron. Prepoved sokolskega zleta pomenja torej v denarju izraženo — tri milijone kron izgube. In kaj je za nas tri milijone kron? Bagatela! Saj se vendar v denarju koplamo, posebno mi obrtniki, ki smo poleg trgovcev s to prepovedjo najbolj udarjeni. Tesarji, mizarji, dekoraterji, krojači, čevljarji i. t. d. bi imeli polne roke dela s pripravami in radi domačih udeležencev. Gostilničarji, izvoščeki, peki, slaščičarji, mesarji, brivci i. t. d. bi v teh dneh tudi zaslužili lepe vsote in tako bi prišlo nekaj denarja v deželo in vsled kroženja bi to vsoto občutil vsakdo, četudi bi morda z udeleženci ne bil v posrednem stiku. Toda kaj! Čemu jadikovati, saj smo slovenski obrtniki, nastavljeni v deželah, kjer se cedi sama strd in mleko, kjer se nam obeta najlepša bodočnost, zakaj se torej razburjati radi par milijonov kron zaslužka, ker imamo že itak vsega preveč. Bodimo hvaležni vladi, obvarovala nas je za par dni napornega dela in držali bomo zdaj lahko križem roke, usta pa bomo imeli odprta, da nam lete vanje pečene piške. In pri vsem tem naj kdo reče, da se nam godi krivica in da se nas zapostavlja. Da, da, skoraj so že tu časi, ko bomo poljubljali bič valpeta.

Smrtna kosa. Neumornemu boritelju na obrtno-zadružnem polju gosp. Lavoslavu Bučarju iz Kostanjevice, članu obrtniške zbornice itd., je umrla soproga Frida, stara komaj 22 let. Naše iskreno sožalje!

Posnemanja vredno. Posamezni stanovski tovariši, zlasti na Notranjskem, prav pridno širijo med svojimi sotrpini naše stanovsko in strokovno glasilo. Dan za dnevom nam prihajajo od njih dopisi, v katerih nam sporočajo, komu naj pričnemo še list določiljati. Bodi jim na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala za dobro organizatorično stvar. Obenem jih pa stavimo za vzgled ostalim tovarišem s pripombo, da le na ta način, ako izvedemo s pomočjo strokovnega glasila po celem slovenskem ozemlju stanovsko organizacijo, pridemo lahko do ugodnejših gospodarskih in gmotnih odnošajev kakor tudi do ugleda in vpoštovanja našega stanu. Posnemajte v obilni meri te naše sobojevnike in delujte na to, da se seznanijo vsaki obrtnik z vsebino „Obrtnega Vestnika“. Uverjeni smo namreč, da se bo potem mnogo glasnejše zahtevala izvedba organizacije obrtnega stanu.

Iz kranjskega okraja. Vkljub temu, da je tukaj c. kr. okr. glavarstvo izdalo odredbo že 14. maja t. l., se ni v tem oziru na pritožbe zadruga še do danes nič ukrenilo. Zidarji še vedno imajo stare table pri stavbiščih ali sploh nobene kakor tudi ne na stanovališčih. Zakaj ne?

Vprašalnica.

Vprašanje št. 18. Kdo dobi še koncesijo za zidarsko obrt po § 6 zakona z dne 25./XII. 1893? Ali se da ista še razširiti na več občin, oziroma na celi politični okraj? Ali se take koncesije še izdajajo?

Odgovor: Pred vsem se sklicujemo na odgovor št. 16. Dodamo pa, da se take koncesije še izdajajo, toda le izjemoma o slučaju posebne krajeve potrebe.

Vprašanje št. 19. Kje naj se zavaruje mojster, če se hoče zavarovati za slučaj bolezni ali nezgode? V tem oziru je namreč na slabšem kakor navaden delavec. Ta dobi, a mojster nič podpore v slučaju bolezni.

Odgovor: Kot mojster se lahko zavarujete

a) glede bolezni

1.) pri okrajni bolniški blagajni na podlagi § 13 točke 4 zakona o bolniškem zavarovanju delavcev;

2.) pri morebitni registrovani pomožni blagajni ali morebitni združni mojstrski blagajni;

b) glede nezgod pa pri kakikoli zasebni zavarovalnici, ki se peča z zavarovanjem zoper nezgode.

Vprašanje št. 20. Prosim, kako naj se tolmači § 71 stavbenega reda za Kranjsko, ki pravi: „da se smejo za pritlične stavbe brez obokanih stropov in kletnih prostorov rabiti obrtniki, pooblašeni po obrtnem redu“? Kaj je smatrati za pritlično stavbo in ali ni morda tukaj kaka izjema za gotove kraje? Ali je morda izdana kaka razsodba upravnega sodišča o tem?

Odgovor: Tudi pri teh stavbah se morajo stavbni gospodarji posluževati koncesijoniranih obrtnikov (n. pr. zidarskih mojstrov, zidarjev itd.), a ni treba, da bi se postavil posebni stavbovodja, ki je oblastem za solidno, strokovno izvedbo stavbe in za osebno varnost delavcev odgovoren.

Pritlično stavbo je vzeti tu dobesedno, torej stavba, ki ima samo pritličje in nikakih nadstropij. Izjem ne poznamo, istotako nam ni znana nikaka razsodba upravnega sodišča.

Vprašanje št. 21. Komu izpregleda glavarstvo, oziroma trgovska in obrtna zbornica učno, oziroma delavsko izpričevalo pri rokodelskih obrtih? Zadostuje li izjava županstva, ki potrdi, da je dolični delal že dolgo dobo let?

Častite naročnike in bralce prosimo, naj se ozirajo pri nakupu svojih potrebščin na oglase v našem listu. »Obrtni Vestnik« mora postati ognjišče organizacije slovenskih obrtnikov, zato se ravnajte po geslu »Svoji k svojim!«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Engelbert Franchetti.

Tiska A. Slatnar v Kamniku.

Odgovor: Vaše vprašanje je presplošno in netočno. Zato Vam ne moremo dati povoljnega odgovora. Zdi se nam, da imate pred očmi pregled dokaza vposobljenosti v smislu § 14 c odstavek 2 in 3 obrtnega reda, o čimer pa odloča deželna obrtna oblast, na Kranjskem torej deželna vlada in pa okrajno glavarstvo. Pač pa mora deželna vlada pri tem zaslišati trgovsko in obrtno zbornico ter morebitno strokovno ali obrtno zadrugo. Ali zadošča izjava županstva ali ne, je od posameznega slučaja odvisno.

Vprašanje št. 22. Ali sme zidar z omejeno koncesijo tudi pod lastnim vodstvom zgraditi enonadstropno hišo, ki ima klet in je nad pritličjem med traverze obokan strop? Je pa seveda to v tem kraju običajna stavba.

Odgovor: Kaj pravi zakon v tem oziru, ste lahko razvideli iz vprašanja št. 17 v 7. številki.

Na Vaše vprašanje pa ne moremo dati točnega odgovora, ker to še ni natančno urejeno. Pri nas je namreč manjkalo dosedaj izprašanih zidarskih mojstrov in zato se je tudi večkrat zgodilo, da so navadni zidarji gradili samostojno celo šolska poslopja, četudi so po zakonu upravičeni samo do pre- in prizidav.

V vprašanem slučaju ima v smislu § 36 obrt. reda 2 odstavki odločati c. kr. deželna vlada, potem ko je zaslišala trgovsko in obrtniško zbornico in ta morebitno strokovno združeno zvezo in dotično zadrugo.

Ker ima deželna vlada po nalogu ministrstva ravno te razmere urediti, Vam priporočamo, da napravite na deželno vlado primerno, s kolekom za 1 K kolekovano vlogo s prošnjo, da vsaj za Vaš okraj uredi to v smislu § 36 obrt. r.

Vprašanje št. 23. Ali smejo tisti zidarski mojstri, kateri imajo obrt na Hrvaškem, delati brez vsake ovire na Štajerskem ali Kranjskem?

Odgovor: V smislu določb obrtnega reda ne bi smeli delati, ker je Hrvaško smatrati za inozemstvo. V vprašanem slučaju je pa stvar drugačna. Trgovska in carinska pogodba z Ogrsko z dne 30. decembra 1907 drž. zak. št. 278 pogodba I., člen XV. drugi odstavek se namreč glasi:

„Trgovci in obrtniki ene države so upravičeni v ozemlju druge pod istimi pogoji kakor domačini dajati tja izdelke svojih obratovališč v komisijo, ustanavljati podružnične etablissements in zaloge, po naročilu delati in blago dajati, naročena dela povsod izvrševati, nabirati naročila in subskripcije ter nakupovati.“

Iz tega najbolje razvidite, da tudi hrvaški zidarski mojstri smejo delati v Avstriji, seveda ako zadoste našim tozadevnim predpisom.

Vprašanje št. 24. Čital sem nekje, da obstoja na Dunaju šola za usnarje in da dobe obiskovalci te šole štipendije po 500 K. Prosim pojasnila, kaj vam je znana o tem.

Odgovor: Da, na Dunaju obstoja taka šola za usnarske poslovoje v XVII. okraju. Tudi je res, da se razpisujejo vsako leto za obiskovalce te šole štipendije v znesku 3-500 K. Dotične prošnje je vložiti na šolsko vodstvo (Schuldirektion) navedene šole (Dunaj XVII. Rosensteiggasse 79).

Prošnji je treba priložiti rojstni in krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, strokovna spričevala (event. obrtne šole, vajensko ali pomočniško) in končno, ako prosite za štipendijo, tudi ubožno spričevalo. Prošnjo je seveda treba sestaviti v nemškem jeziku.

Opozarjamo Vas pa, da je treba bilo vložiti prošnjo že najkasneje do 15. junija t. l. in da bo torej letos težko kaj. Ker se pa štipendije razpisujejo vsako leto, Vas morda prednamujejo za drugo leto, oziroma vložite drugo leto pravočasno prošnjo.

Posredovalnica.

Naša posredovalnica je namenjena posredovanju med obrtniki, zlasti pa posredovanju služb. Pri posredovalnici se računa tako za delodajalca kakor delojemalca beseda po 5 vinarjev, najmanj pa 50 vinarjev, tudi če ima oglas manj nego 10 besedi.

Pristojbina naj se nakazuje naprej in sicer v poštah znamkah.

Trije vajenci se sprejmejo za brivsko obrt. Kje, pove Deželna zveza brivcev v Ljubljani.

Nujno se išče sedlar (zaveden Slovenec) za ogrožen slovenski kraj na Sp. Štajerskem. Kraj pove upravništvo. Za odgovor je priložiti znamko.

Dva čevljarska pomočnika in enega **vajenca** sprejme takoj Franc Lukek, čevljarski mojster v Št. Rupertu na Dolenjskem.

Za krojača ali mizarja prikladni prostori na dobrem mestu se prodajo ali dajo v najem. Pojasnila daje Matevž Pečar v Radni pri Sevnici.

Brivskega vajenca v lepem štajerskem trgu se sprejme s 1. septembrom 1914. Ponudbe na upravništvo „Obrtnega Vestnika“.

Za krojače, krojačice in šivilje!

V Zagrebu, glavnem mestu Hrvatske, obstoja od kr. zem. vlade dovoljena

krojaška šola,

kateri ni primere na celem kontinentu. Tu se izuči vsakdo temeljito krojiti kakor tudi šivati in to po novem, od lastnika samega izumljenem sistemu. Ženske morejo istotako šivati svoje ali svoje obleke. Kdor se hoče prepričati o vrednosti te šole, naj se preje vpraša ali si naj naroči po ceniku kak kroj ter ga preizkusi. Zlasti samostojni moški krojači lahko to store, ako primerjajo mere s svojimi nepravilnimi vzorci. Lastne hrv. knjige za samouke. Navodila za jemanje mere mojega najnovejšega anatomskega sistema in prospekt pošljem zastonj.

Ravnatelj: Josip Pest, Zagreb, Jelačićev trg 19.

Škatlje za shranjevanje blaga v trpežni obliki **Kartoni** za razpošiljanje klobas, masla, oblek, perila in drugega blaga.

Trgovske knjižice za odjemalce v platno vezane se dobe najceneje pri

Ljubljanski kartonažni tvornici I. BONAČ v Ljubljani. Blagovoli naj se vprašati.

Trgovina z usnjem na debelo in drobno
K. A. Kregar, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 21—23.
 Telefon 96.

Priporoča svojo največjo zalogo raznovrstnega tu- in inozemskega usnja; dalje vseh vrst podplatov (Vache-Croupon) najboljših znamk. Velika izbor gornjih delov za čevlje iz čohovine, teletine gladke, boks goveje, boks teletine in ševro. Največja zaloga raznovrstnih kopitov v vseh modernih oblikah. Bogata izbor vseh v čevljarstvo stroko spadajočih potreb.

2 K in več na dan
 lahko zasluži doma v sobi **vsakdo**, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja **le nekaj dni**, je brezplačen. Za **trajni zaslužek jamčim** vsakemu naročniku.
Franc Kos, Ljubljana Sodna ulica.

Fotografični atelier

VIKTOR

v Ljubljani Belthovnova ulica št. 7, poleg „Kranjske hranilnice“.

se priporoča za izvršitev modernih portretov.

Umetni zobje

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvzemši nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer v konces. zobarskem atelierju

O. Seydl, Ljubljana,
 Stritarjeva ulica 7.

Priznani krojaški salon za gospode

Ivana Magdiča v Ljubljani

Dunajska c. 20, nasproti kavarne Evropa

se priporoča za izdelovanje oblek. Zaloga angleškega blaga.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700.000.000.—
 Vlog „ 43.500.000.—
 Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema hran. vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2%

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

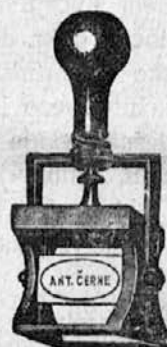
Za varčevanje ima vpeljane domače hranilnike, za podpiranje obrtnikov in trgovcev pa **Kreditno društvo.**

Instalater **Fr. Sax**

konces. elektrotehnik, Ljubljana, Rimska cesta 19.

se priporoča kot specialist vsakovrstnih električnih naprav. Sprejema tudi naročila na deželo.

Štampilije

vseh vrst za urade, obrtnike, zadrage itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilij **Ljubljana,** Selenburgova ul. 1. Ceniki franko!

Pivovarna GÖSS

priporoča svoje priznane priljubljene izdelke: **marčna, cesarska, vlešana, eksportna in bavarska piva** v sodčkih in steklenicah. Zastopnik: PR. SITAR v Sp. Šiški.

Tovariši obrtniki!

Priporočajte in širite povsod svoje glasilo »Obrtni Vestnik«!

Vinska trgovina

Peter Stepič, Šiška 256

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno **naravnih vin** iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gor.

Filip Pristou

specialni ateljé za slikanje napisov na steklo, kovine, les, zid, platno itd. **Ljubljana, Hotel „Malič“** nasproti glavne pošte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Delniška glavica K 8.000.000.—. Rezervni zaklad K 800.000.—.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vredn. papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam. Vinkuluje inždevinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Podružnice v Celovcu, Trstu, Sarajevu, Splitu, Gorici in Celju.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzida s **4 1/2%** čistih.

Promet s čeki in nakaznicami.